

REGION MIDTJYLLANDS

Kulturpolitik 2020-2024

FORORD

»Kunsten og kulturen skal komme så mange som muligt til gode, og alle skal føle sig velkomne i kulturlivet «

Anders Kühnau
Regionsrådsformand
Region Midtjylland

Kunst og kultur byder på unikke oplevelser, der åbner vores øjne, skaber refleksion og gør os klogere. Kunst og kultur giver livskvalitet og gør regionen attraktiv for både borgere og besøgende. Samtidig styrker kunst og kultur vores kreativitet, innovationsevne og empati. Det skubber til vores verdenssyn og viser nye veje. Kulturlivet kan skabe udvikling, demokrati, fællesskab, sundhedsgavnige effekter og vækst i samfundet. Derfor er kulturpolitikken et vigtigt element i Regionsrådets strategi for udvikling i Midtjylland.

Region Midtjyllands kulturpolitik bygger videre på de gode erfaringer, vi har haft med kulturindsatsen siden regionens dannelse i 2007. Helt fra begyndelsen har vi haft fokus på regionens særlige rolle i samspillet med kommunerne og staten. I dette perspektiv har vi nu både defineret en række overordnede mål og vigtige indsatsområder for vores videre arbejde med kulturområdet i de kommende år.

Med Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 fik vi skabt nye kulturtilbud i hele regionen og synlighed om kultur. Overalt oplevede vi en stor opbakning med et stort publikum og også mange nye kulturbrugere. Det tætte samarbejde med kulturaktører og alle kommunerne i regionen er videreført i Europæisk Kulturregion. Dette samarbejde har især fokus på internationalt samarbejde, der også var en central del af Europæisk Kulturhovedstad. Samarbejde med kommunerne og det internationale perspektiv er derfor også vigtige elementer i den regionale kulturpolitik.

Den regionale kulturindsats skal bidrage til at opfylde Region Midtjyllands udviklingsstrategis vision om at skabe »en attraktiv og bæredygtig region for alle«. Det vil vi gøre ved at styrke sammenhængskraften i regionens kulturliv gennem stærke partnerskaber – og ved at give borgerne mulighed for at leve et kreativt og skabende liv i hele regionen.

Fotos fra venstre:
Maja Theodoraki
Michael Harder/Svalholm Dans
Mikkel Jezequel
Gorm Branderup

Vi har i den regionale udviklingsstrategi vedtaget, at FN's verdensmål skal være den strategiske ramme for en bæredygtig udvikling af regionen. Det betyder, at vi i vores kulturindsats vil arbejde aktivt med blandt andet partnerskaber, bæredygtighed og lighed, og at vi vil tænke verdensmålene ind i alle vores initiativer og handlinger.

Vi arbejder for en mangfoldighed af kulturtilbud, der giver mulighed for at involvere sig i mange forskellige kunst- og kulturformer – både når det handler om at opleve og om selv at udfolde sig kreativt. Samtidig ønsker vi, at kunsten og kulturen skal komme så mange som muligt til gode, og at alle skal føle sig velkomne i kulturlivet. Derfor taler vi om et "mangfoldigt kulturliv for alle". Det er også vigtigt, at vi har et kompetent og professionelt kulturliv for at kunne præsentere nyskabende kunst- og kulturtilbud af høj kvalitet, og vi ønsker, at kulturområdet

i Region Midtjylland fortsat skal have gode muligheder for at udvikle sig og blive endnu stærkere.

Jeg er utroligt glad for og stolt af vores konstruktive samarbejde med både kommuner, kulturinstitutioner, kunstnere og andre kulturaktører i regionen. Det tegner godt for vores ønske om en fortsat udvikling af et mangfoldigt kulturliv for alle.

Den nye regionale kulturpolitik er udarbejdet i foråret 2020, hvor corona-krisen har betydet nedlukning af kulturinstitutioner og besværliggjort livet for disse og for de mange kunstnere i regionen. De nye udfordringer, der følger med corona-situationen, vil vi i første omgang adressere via de planlagte handlinger i 2. halvår 2020 og eventuelt i en handlingsplan for 2021.

INDHOLD

KULTUR I REGION MIDTJYLLAND	5
OVERORDNEDE MÅL FOR KULTURPOLITIKKEN 2020-2024	7
STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER	8
TVÆRGÅENDE UDVIKLINGSSPOR	9
DE FEM STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER	12
Regionalt kultursamarbejde	12
Udvikling og eksperimenter	13
Kultur og sundhed	15
Kultur og landdistrikter	16
Børne- og ungekultur	17
UDMØNTNING AF KULTURPOLITIKKEN	18

Udgiver	Region Midtjylland Skøttenborg 26 8800 Viborg Tlf. 7841 0000
Afdeling	Regional Udvikling
Udgivelsesår	2020
Titel	Region Midtjyllands Kulturpolitik 2020-2024
Forsidefoto	Gorm Branderup, Skæg & Ballade/Europæisk Kulturregion Værket »Collective Strings« af Karoline H. Larsen til Børnekulturhuset i Aarhus' Børnekultur-festival, som var en del af Europæisk Kulturregions festival GENOPDAG i juni 2019. © Karoline H. Larsen/VISDA
Henvendelser vedr. kulturpolitikken: Find kontaktoplysninger på kultur.rm.dk	

Vandreforestillingen »Livets Vand« af Hakkehuset og River Art Silkeborg til Europæisk Kulturregions festival GENOPDAG i juni 2019

KULTUR I REGION MIDTJYLLAND

Den regionale kulturpolitik skal bidrage til at opfylde Region Midtjyllands udviklingsstrategis vision om at skabe »en attraktiv og bæredygtig region for alle«. Kulturindsatsen står på skuldrene af mange års stærkt samarbejde mellem kunstnere, kulturaktører, foreninger, kommuner og region. Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017 har i høj grad været med til at styrke og videreudvikle samarbejdet. Partnerskabet mellem Region Midtjylland og alle 19 kommuner i regionen, som blev skabt i forbindelse med kulturhovedstadsprojektet, lever nu videre i samarbejdet Europæisk Kulturregion. Det er den platform, der bygges videre på.

Den regionale kulturpolitik består af to overordnede mål for en ønsket regional udvikling på kulturområdet. Hertil kommer fem

strategiske indsatsområder med en række handlinger og aktiviteter, der planlægges igangsat de kommende to år. Det er planen, at handlingsdelen justeres hvert andet år for at kunne agere fleksibelt i forhold til den aktuelle udvikling i kulturlivet.

Hvad mener vi, når vi taler om kultur?

Kultur kan dække over rigtig meget forskelligt. Når vi f.eks. går i teatret, på museum, til koncert, læser en bog eller ser en film, får vi en kulturel oplevelse. Men kultur kan også være meget andet. Kultur er også de fællesskaber, vi indgår i. Kulturen er i vores vaner, i vores antagelser og i måden, vi omgås hinanden på. Vi taler f.eks. både om kultur på arbejdspladsen, i familien og i sportsforeningen. Om national kultur, debatkultur, måltidskultur, digital kultur og klimakultur.

Kultur er både et begreb, vi bruger til at finde ligheder og understrege forskelle. Til at sætte grænser op og til at nedbryde dem.

I Region Midtjylland fokuserer vores kulturindsats primært på kunstneriske udtryksformer. Det er bredt defineret og kan både dække over traditionelle kunstformer som billedkunst, teater, litteratur og musik. Det kan også være brancher, der beskæftiger sig med kreativ skabelse og et kunstnerisk sprog som arkitektur og design. Eller projekter, der arbejder med kunstneriske udtryksformer inden for andre områder i samfundet. Det kan f.eks. være uddannelsessystemet, by- og landdistriktsudvikling eller sundhedssektoren. Når Regionsrådet udvælger, hvilke områder og projekter, vi vil arbejde med, er det vigtigt, at der indgår kunstneriske elementer. Vi beskæftiger os f.eks. ikke med sports- eller naturprojekter, medmindre de indeholder kunststudtryk i en eller anden form.

Regionsrådet har afsat midler i perioden 2020-2024 til en kultur- og eventpulje for tiltrækning og gennemførelse af store internationale kultur- og sportsevents. Puljen skal bidrage til at virkeliggøre Region Midtjyllands regionale udviklingsstrategis ambition om at gøre det mere attraktivt at bo og leve i regionen.

Den regionale rolle

Regionens størrelse og placering mellem staten og kommunerne giver helt særlige muligheder for eksempelvis at skabe overblik, etablere brede samarbejder både internt i kulturverdenen og med andre samfundsområder, opbygge og dele viden, skabe internationalt udsyn og støtte større projekter på tværs af kommunegrænser. Region Midtjylland kan både bidrage til udvikling af kulturlivet gennem egne strategiske projekter og indsatser og gennem økonomisk støtte til kulturaktører.

Region Midtjyllands rolle på kulturområdet er bl.a. at bringe aktører sammen og understøtte netværksdannelse, formidle viden, gennemføre analyser og undersøgelser, styrke den kulturelle infrastruktur i regionen, udvikle eksisterende og nye kulturtilbud gennem facilitering af regionale partnerskaber og at hjælpe med opbygning af nye kompetencer blandt kunstnere, institutioner og andre aktører i kulturlivet.

Regionen kan stimulere nye samarbejder mellem kunstgrene, der f.eks. arbejder med nye målgrupper. Vi har også en rolle i at understøtte kulturaktørers internationale samarbejde gennem viden, samarbejdsprojekter m.m. samt at sikre et fokus på bæredygtig udvikling. Det betyder, at regionens aktiviteter både retter sig mod etablerede kulturmiljøer, mod kulturens vækstlag med spirende aktører, der nærmer sig et professionelt niveau og mod talent- og ungdomsmiljøer.

Med udgangspunkt i den regionale rolle lægger vi vægt på at:

- tænke i helheder og sammentænke kultur med fælles samfundsudfordringer
- eksperimentere og dele viden og erfaringer
- arbejde med udsyn, synlighed og udveksling

Udmøntning af kulturpolitikken

Kulturpolitikken 2020-2024 fastlægger Region Midtjyllands regionale kulturindsats de kommende fire år. Kulturpolitikken udmøntes gennem årlige handlingsplaner, der mere konkret beskriver de handlinger, som skal levendegøre politikken og omsætte politikken til praksis. Realiseringen sker i et samarbejde med kommuner, kulturaktører, foreninger m.m. og understøttes af regionens administration og de regionale kulturudviklingsmidler.

OVERORDNEDE MÅL FOR KULTURPOLITIKKEN 2020-2024

Kulturpolitikken skal understøtte den regionale udviklingsstrategis vision om "en attraktiv og bæredygtig region for alle" og beskrive ambitionerne for Region Midtjyllands kulturpolitik. De overordnede mål er ikke umiddelbart målbare, men beskriver i højere grad en generel retning for kulturpolitikken, og hvad regionen gerne vil styrke og bidrage til de kommende år.

Et mangfoldigt og varieret kulturliv for alle

Vi ønsker et kulturliv, som præsenterer en stor variation af tilbud - både for at opleve kulturen som publikum og for selv at udfolde sig kreativt. Vi vil arbejde for at sikre et mangfoldigt kulturudbud af høj kvalitet, som både favner fin- og populærkultur. I Region Midtjylland skal det både være muligt at opleve store internationale navne, dyrke nichekunst og subkulturer, deltage i fællesskabsorienterede kulturaktiviteter, lære kunstneriske håndværk og meget andet.

Det er vores ambition, at alle skal føle sig velkomne og repræsenteret i kulturlivet og have adgang til kunst og kultur på tværs af bl.a. demografiske, geografiske og socioøkonomiske forskelle. Vi vil derfor arbejde for, at alle borgere i regionen i højere grad får lige muligheder for at opleve kunst og kultur.

Et kompetent kulturliv i udvikling

For at skabe så gode tilbud til borgerne i regionen som muligt er det vigtigt, at kunstnere, kulturaktører, udbydere af kultur m.m. er kompetente og ambitiøse. Det er vores mål, at der skal være gode vilkår for kunstnere og kulturinstitutioner i regionen, så vi kan tiltrække dygtige kræfter og sikre kulturtilbud af høj kvalitet. Derfor skal kulturaktører have gode muligheder for løbende at udvikle sig ved bl.a. at samarbejde med hinanden og andre både i Danmark og udlandet, opsøge ny inspiration, dele viden og erfaringer og skabe innovative udviklingsprojekter.

Permanencegruppen IKARUS fra Odin Teatret – Nordisk Teaterlaboratorium på Europæisk Kulturregions scene Lysskoven på Kulturmødet 2019

STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER

For at opnå de overordnede mål bliver der i de kommende fire år fokuseret på fem særlige indsatsområder:

- Regionalt kultursamarbejde
- Udvikling og eksperimenter
- Kultur og sundhed
- Kultur og landdistrikter
- Børne- og ungekultur

Model for kulturpolitikken 2020-2024

De konkrete handlinger under hvert af de fem strategiske indsatsområder skal i størst muligt omfang supplere og understøtte hinanden.

De strategiske indsatsområder

"Regionalt kultursamarbejde" og "Udvikling og eksperimenter" er generelle og brede indsatsområder, der bygger på den indsats, som Region Midtjylland gennem længere tid har gjort for kulturlivets udvikling i regionen. De tre øvrige indsatsområder – der handler om sundhed, landdistrikter samt børn og unge – er fokuseringer på udvalgte målgrupper, hvor der er identificeret et konkret behov, og hvor Region Midtjylland kan opnå synergi med øvrige områder i regionens udviklingsstrategi.

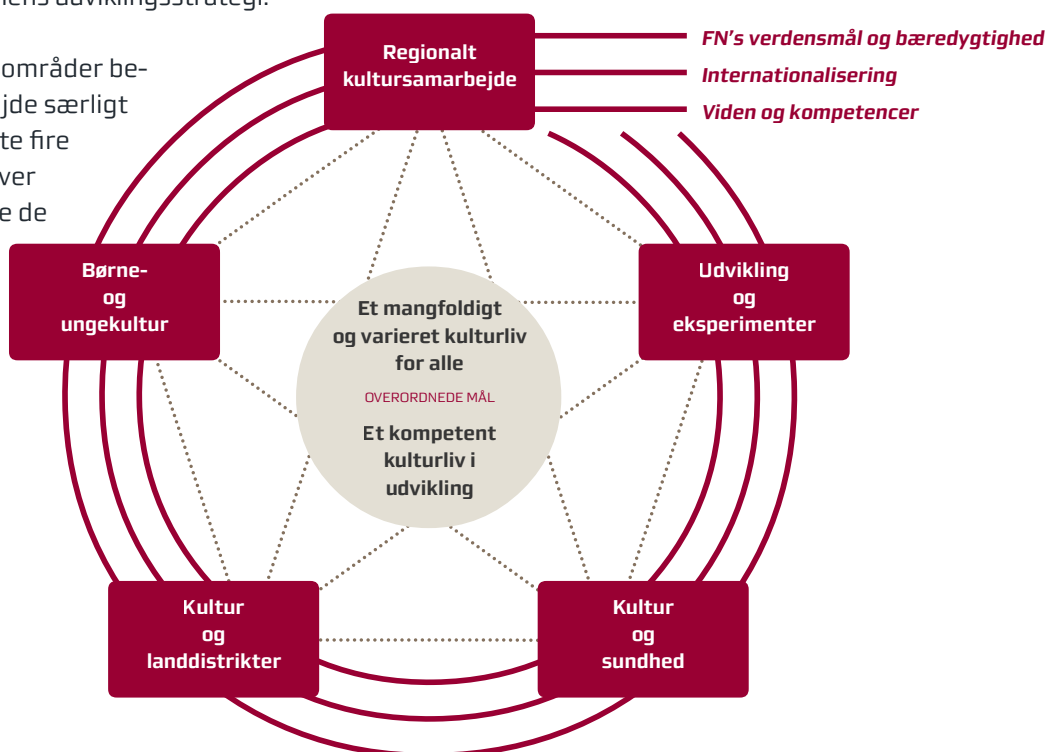
De strategiske indsatsområder beskriver, hvad vi vil arbejde særligt målrettet med de næste fire år, og de bidrager på hver sin måde til at realisere de overordnede mål for kulturpolitikken.

Indsatsområderne danner rammer for, hvilke konkrete handlinger, der bør iværksættes for at bidrage til indfrielsen af målene.

For at realisere strategien og de overordnede mål igangsættes konkrete handlinger og projekter under de enkelte områder. Kulturaktører, foreninger, kommuner m.fl. bliver inddraget i gennemførelsen af konkrete projekter bl.a. gennem annoncering efter projekter – gerne i partnerskaber – der løser en konkret udfordring, behov eller andet. Region Midtjylland bidrager tilsvarende gennem en række indsatser til realisering af kulturpolitikken (se afsnit om den regionale rolle på s. 5-6).

Tværgående udviklingsspor

De tre tværgående udviklingsspor har rod i Region Midtjyllands udviklingsstrategi og understøtter de overordnede mål for kulturpolitikken. I arbejdet med de strategiske indsatsområder bør det indtænkes, hvordan de tre udviklingsspor kan indgå.

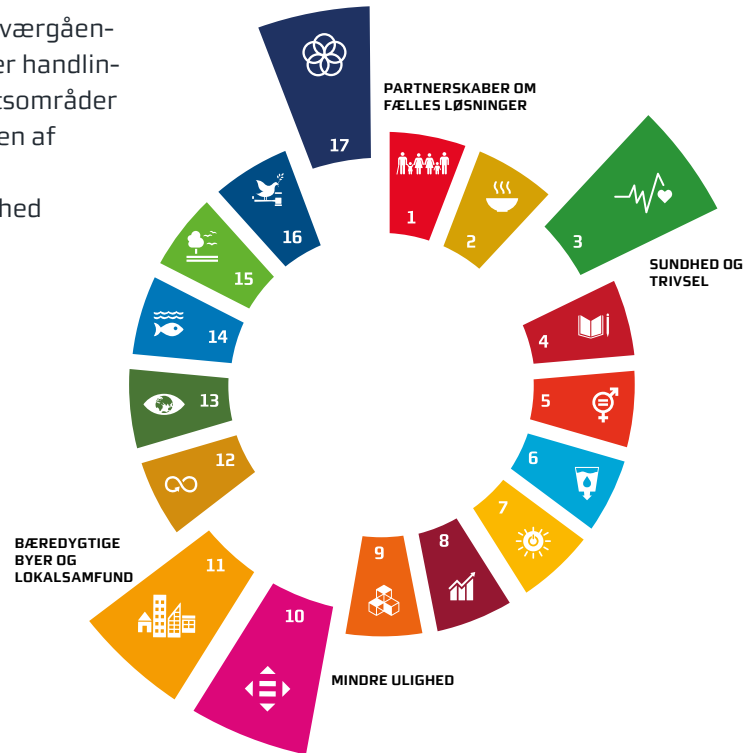

TVÆRGÅENDE UDVIKLINGSSPOR

Kulturpolitikken har fokus på tre tværgående udviklingsspor, der understøtter handlinger indenfor de strategiske indsatsområder og dermed bidrager til realiseringen af kulturpolitikken:

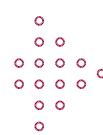
- FN's verdensmål og bæredygtighed
- Internationalisering
- Viden og kompetencer

1 FN's verdensmål og bæredygtighed
Den regionale kulturindsats fokuserer på FN's verdensmål og bæredygtighed for at understøtte den regionale udviklingsstrategi. Vi er nødt til at stå sammen, hvis vi skal løse verdens udfordringer i fremtiden, og det ønsker vi naturligvis også, at kulturpolitikken skal hjælpe med. Det betyder, at vi bl.a. vil arbejde med og have fokus på følgende verdensmål:

- Partnerskaber om fælles løsninger (mål 17)
- Bæredygtige byer og lokalsamfund (mål 11)
- Mindre ulighed (mål 10)
- Sundhed og trivsel (mål 3)

Kulturaktører, foreninger, kommuner m.fl. skal aktivt tage stilling til, om et konkret projekt understøtter FN's verdensmål – og Region Midtjylland vil aktivt forholde sig dem ved at udnytte regionens step-by-step guide til anvendelse af verdensmålene.

STEP-BY-STEP GUIDE

Formålet med guiden er, at den skal understøtte ambitionen om at holde fokus på FN's verdensmål og understøtte, at verdensmålene over årene bliver et stærkere og stærkere styringsredskab både politisk og konkret i de enkelte opgaver og projekter. Guiden fokuserer på, hvordan regionen på en enkel måde kan indarbejde FN's verdensmål i udvikling af og opfølgning på kommende projekter og initiativer. Guiden udarbejdes i 2020 og kan også bruges af samarbejdspartner.

> FORTSÆTTES

2 Internationalisering

Når vi møder andre perspektiver, værdier, metoder og erfaringer, er det med til at udvikle os. I Region Midtjylland mener vi, at vi kan lære meget af at samarbejde med andre lande – og at vi selv har værdifuld viden at dele ud af. Vores partnerskab med alle kommunerne i regionen i Europæisk Kulturregion har et overordnet fokus på europæisk samarbejde og udsyn. Det skal styrke det midtjyske kulturlivs muligheder for at arbejde europæisk og internationalt og derigennem udvikle nye kompetencer, dele viden på tværs af landegrænser og lære af hinandens erfaringer. Samarbejdet i Europæisk Kulturregion indgår som en integreret del af den samlede regionale kulturindsats, og Region Midtjylland vil derfor aktivt støtte projekter under de strategiske indsatsområder, der bygger videre på den europæiske indsats i Europæisk Kulturregion.

EUROPÆISK KULTURREGION

Europæisk Kulturregion er et samarbejde mellem Region Midtjylland og alle regionens 19 kommuner. Formålet er at skabe en stærk udviklingsplatform med europæisk perspektiv for kulturaktører og andre samarbejdspartnere. Europæisk Kulturregion skal sikre national og europæisk synlighed for kunsten og kulturen i Midtjylland og understøtte ambitionerne om et internationalt kulturliv.

3 Viden og kompetencer

Der er behov for en bedre og mere systematisk indsamling og formidling af viden til udviklingen af kulturområdet i fremtiden. Vi ønsker at bidrage til løbende kompetenceudvikling blandt kunstnere, kulturinstitutioner og andre aktører samt til en øget forståelse for kunst og kulturs betydning i samfundet og for den enkelte borger. Her har Region Midtjylland en særlig rolle at spille, og vi vil derfor tage initiativ til oprettelse af et midtjysk kulturakademi.

Det betyder også, at der i forbindelse med de enkelte strategiske indsatser og tilhørende handlinger skal overvejes og gerne indbygges, hvordan man kan opsamle og formidle viden til brug for udvikling af kulturområdet både i regionen, Danmark og resten af verden.

MIDTJYSK KULTURAKADEMI

Midtjysk Kulturakademi har til formål at give alle kulturaktører, kommuner m.fl. den nyeste viden om kultur og kulturudvikling. Dette kan ske gennem workshops, seminarer, møder m.m. samt evt. et årligt regionalt "kulturdøgn", hvor alle kulturaktører fra regionen kan mødes fagligt.

Forestillingen »Watermusic« af Randers Egnsteater under Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017

Netværk og samarbejde på tværs gør det muligt for alle at udvikle nye, spændende kulturtilbud til borgere i hele regionen.

DE FEM STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER

REGIONALT KULTURSAMARBEJDE

For at understøtte et rigt og mangfoldigt kulturliv er der behov for et stærkt samarbejde, der giver mulighed for, at viden og ideer kan flyde frit på tværs af institutioner, kommuner og fagligheder. Kulturområdet er særligt karakteriseret ved få store og rigtig mange små aktører. Det er med til at sikre et bredt og mangfoldigt kulturudbud, men betyder samtidig, at mange af regionens kulturaktører har begrænsede ressourcer til rådighed. Indsatsen handler i høj grad om at bygge videre på et allerede velfungerende samarbejde, herunder at de store kulturinstitutioners viden og erfaringer anvendes på tværs af regionen.

Netværk, videndeling, fælles kompetenceudvikling og samarbejde på tværs af regionen gør det i højere grad muligt for alle at udvikle nye, spændende kulturtilbud til borgere i hele regionen. En række kulturfaglige og tematiske netværk er centrale samarbejdspartnere for både kulturaktører og offentlige myndigheder i udviklingen af regionens kulturliv. Kulturfaglige og kulturpolitiske møder kan også være med til at skabe dialog og partnerskaber både regionalt, nationalt og internationalt. Samtidig kan kultursamarbejdet udvikles gennem formidling af viden, inspiration og erfaringer på workshops og seminarer og via en aktiv kommunikationsindsats. Samarbejde og partnerskaber på tværs bør også inddrage virksomheder på tværs af brancher for at udnytte muligheder for samskabelse af kulturtilbud.

Vision for 2024

I 2024 er der i Region Midtjylland et endnu stærkere kultursamarbejde mellem kulturaktører, kommuner og region. Vi har i fællesskab opnået en langt større forståelse for kulturlivets udviklingsvilkår, og vi har sat en række nye tiltag i gang, som skal styrke disse vilkår i fremtiden. Det er desuden naturligt for kulturaktører i regionen at se hinanden som medspillere, der kan hjælpe og inspirere hinanden og udvikle sig sammen.

Delmål

- Styrkelse af det regionale samarbejde mellem kulturaktører imellem samt mellem kulturaktører og det offentlige.
- Fastholdelse af engagement i og videreudvikling af Europæisk Kulturregion.
- Flere samarbejdsprojekter på tværs af kommunegrænser.
- Styrkelse af kompetencerne i kulturlivet.

Aktiviteter, handlinger og initiativer

- Kultursamarbejde med alle regionens kommuner i projektet Europæisk Kulturregion - herunder bl.a. fælles indsats for europæisk samarbejde og udsyn, kortlægning, analyse og styrkelse af kulturaktørernes udviklingsvilkår, afholdelse af et årligt Kulturforum for politikere og kulturaktører, udvikling af seminarer og workshops for kulturaktører, tilstedeværelse på Kultur mødet Mors samt en fælles kommunikationsindsats.
- Facilitering og understøttelse af faglige og tematiske kulturnetværk.
- Opbygning og formidling af viden og kompetencer.
- Gennemførelse af analyser og undersøgelser af kulturlivet i regionen.
- Tilstedeværelse af Region Midtjylland og kulturaktører fra regionen på Kultur mødet Mors.

Der skal være risikovillighed og en vilje til at understøtte nye idéer, der eksperimenterer og søger nye løsninger.

UDVIKLING OG EKSPERIMENTER

Kulturlivet i Region Midtjylland skal fortsat have mulighed for at udvikle og forny sig. Kunst og kultur er ikke faste størrelser, men i konstant bevægelse, hvilket er med til at sikre relevansen i et samfund, der udvikler sig hele tiden. Vi vil skabe gode muligheder for at igangsætte innovative udviklingsprojekter i regionen. Der skal være risikovillighed og en vilje til at understøtte nye idéer, der eksperimenterer og søger nye løsninger. Dette gælder både for etablerede kulturaktører og et spirende kulturelt vækstlag.

Vores erfaring med de regionale kulturudviklingsmidler viser, at der løbende opstår nye idéer og forslag til nye og anderledes kulturprojekter af regional betydning og interesse, uden at de nødvendigvis passer ind i på forhånd fastlagte strategiske rammer. Vi kan ikke altid forudse, hvor verden og kulturen bevæger sig hen i fremtiden. Der er derfor behov for at give kulturlivet mulighed for selv at gribe udviklingstendenser og momenter, tænke nyt og være med til at understøtte denne udvikling.

Vision for 2024

I 2024 er Region Midtjylland et sted, hvor nye idéer kan favnes, blomstre og udvikle sig i kreative miljøer til inspiration både nationalt og internationalt. Der er skabt en række nyskabende projekter og samarbejder på tværs af kulturområder, og regionen er kendt som et sted, hvor man kan få ting til at ske, og hvor det er attraktivt at arbejde som innovativ kulturaktør.

Delmål

- Nye typer partnerskaber kulturaktører imellem samt mellem kulturaktører og andre parter.
- Flere eksperimenterende kulturprojekter, der rykker ved gængse måder at producere og formidle kunst og kultur.
- Øget viden om hvordan der skabes kulturfornyelse.

Aktiviteter, handlinger og initiativer

- Facilitering, idéudvikling og sparring med kulturaktører til udvikling af nye projekter.
- Medfinansiering af udviklingsprojekter gennem ansøgninger til de regionale kulturudviklingsmidler.
- Formidling af viden på tværs af regionen f.eks. om ny udvikling i kulturlivet og samfundet generelt.
- »Matchmaking« af kulturaktører med forskellige kompetencer og erfaringer, der i fællesskab kan udvikle nye, meningsfulde og innovative projekter og samarbejder.
- Medfinansiering af Den Jyske Kunstfond.

> FORTSÆTTES

Projektet »Musik på intensiv« er skabt i samarbejde mellem Aarhus Universitetshospital og Det Jyske Musikkonservatorium

Åbning af Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017

Kunst og kultur kan gøre en væsentlig forskel for udsatte, sårbare og syge borgere.

KULTUR OG SUNDHED

Der er en kraftig stigning i viden om og forskning i, hvordan kunst og kultur og samværet om dette kan have en stor betydning for eksempelvis folk med stress, demens, kroniske smerter eller på skadestuer, sygehuse, i psykiatrien og i ældresektoren. Ligeledes er der en voksende forståelse for, hvordan et aktivt kulturliv kan være en del af en forebyggende indsats på sundhedsområdet på lige fod med f.eks. motion.

Koblingen af kulturen og sundhedsområdet præsenterer nye muligheder for kulturlivet. Det skaber nye jobmuligheder for kunstnere og kulturaktører, udvider publikumspotentialet og øger kulturområdets relevans i samfundet. Mødet med kunst og kultur på andre typer af "scener" end dem, vi sædvanligvis forbinder med kulturoplevelser, giver desuden kulturlivet en større tilgængelighed for nogle af de mennesker, der ikke så ofte beskæftiger sig med det – eller som ikke selv har mulighed for at tilvælge det. Det kan f.eks. være børn, ældre og udsatte borgere. Kultur- og sundhedsfeltet rummer derfor også demokratiserende, inkluderende og lighedsskabende potentialer.

Region Midtjylland vil med kultur- og sundhedsindsatsen vise, hvordan kunst og kultur kan gøre en væsentlig forskel for udsatte, sårbare og syge borgere, og dermed underbygge hvorfor sundhedssektoren med fordel kan samarbejde med kunst- og kulturområdet.

Vision for 2024

I år 2024 er Region Midtjylland på basis af et stærkt partnerskab mellem offentlige og private aktører førende i udviklingen af et større samspil og innovative løsninger mellem kulturliv og sundhedssektor til gavn for kulturaktører, borgere og patienter. Kunst og kultur har fået en naturlig berettigelse som en del af et samlet behandlingstilbud på flere forskellige områder i sundhedsvæsenet.

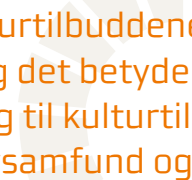
Delmål

- Et stærkt partnerskab mellem kulturliv og offentlige sundhedsaktører.
- En effektiv og let tilgængelig platform for kobling af udbud og efterspørgsel af kulturtilbud.
- Øget kendskab til og anerkendelse af værdien af samspil mellem kultur og sundhed.

Aktiviteter, handlinger og initiativer

- Udvikling af en model for kultur-sundhedsanalyse samt udvikling og implementering af konkrete initiativer i forlængelse af analysen.
- Udvikling af nye forretningsmodeller for bæredygtige kultur- og sundhedstilbud bl.a. med en iværksætterkultur for kulturleverandører.
- Opstart af et strategisk netværk indenfor området.
- Etablering af en vidensbank.
- Udarbejdelse og implementering af fælles kommunikationsplatform/netværk med repræsentanter fra både kulturområdet og sundhedssektoren.

> FORTSÆTTES

Mange af kulturtilbuddene findes i dag i de større byer, og det betyder, at borgerne her har lettere adgang til kulturtilbud end dem, der bor i de mindre bysamfund og landdistrikter.

KULTUR OG LANDDISTRIKTER

Vi ønsker, at flest mulige borgere i regionen skal have adgang til kulturoplevelser – og gerne med en variation af tilbud, der både favner muligheden for at opleve kunst og kultur og for selv at være kreativ. For at understøtte dette ønske arbejder vi med et særligt fokus på kultur i landdistrikterne, hvor der nogle steder ikke eksisterer disse muligheder i dag.

Mange af kulturtilbuddene i regionen findes i dag i de større byer, og det betyder, at borgerne her har lettere adgang til kulturtilbud end dem, der bor i de mindre bysamfund og landdistrikter, og som udgør en tredjedel af regionens befolkning. Vi vil derfor i samarbejde med kommuner og lokalsamfund arbejde for at skabe flere og anderledes kulturtilbud udenfor de store byer. Kulturen spiller en vigtig rolle for landdistrikterne i forhold til at skabe fællesskaber, sammenhængskraft, inklusion, identitet og styrke sundheden. Kulturen kan desuden skabe debat og kreativitet inden for andre områder som f.eks. klima og bæredygtighed. I mange lokalsamfund er det desuden muligt at udvikle kulturtilbud i sammenhæng med disse områders muligheder inden for udvikling af fødevarer, gastronomi, turisme m.m.

Vision for 2024

I Region Midtjylland ser vi i 2024 i højere grad en udvikling af et kunst- og kulturliv i landdistrikterne – enten gennem selvstændige projekter eller gennem kobling til de særlige udviklingsmuligheder, der findes i landdistrikterne. Vi er desuden den region i Danmark med mest kvalitet og flest kunst- og kulturtilbud til borgere i de mindre byer og landdistrikter og er førende indenfor udviklingen af området.

Delmål

- Udvikling af kunst- og kulturtilbud gennem samarbejde, der er målrettet de mindre byers muligheder for at tilbyde kulturoplevelser.
- Gennemførelse af 4-6 test- og demonstrationsprojekter inden for området »Kultur og landdistrikter«.
- En øget synlighed af kulturens positive effekter for udvikling af landdistrikter.

Handlinger

- Gennemførelse af et forskningsprojekt om kultur og landdistrikter med henblik på anbefalinger til konkrete indsatser og handlinger.
- Udvikling og gennemførelse af testprojekter om kultur og landdistrikter i samarbejde med kulturaktører i landsbyer, kommuner m.fl.
- Udvikling og udbredelse af en model for at arbejde med kunst i lokalsamfund og landdistrikter.
- Udvikling og understøttelse af talentudvikling for unge i lokalsamfund og landdistrikter.
- Undersøgelse af behovet og mulighederne for udvikling af kulturtilbud, der understøtter udvikling af landdistrikter og deres kulturtilbud f.eks. i relation til fødevarer, turisme m.m.

Når børn og unge oplever kunst og selv indgår i skabende aktiviteter, stimuleres deres evner inden for kreativitet, refleksion og empati.

BØRNE- OG UNGEKULTUR

Ønsket om et mangfoldigt og varieret kulturliv for alle betyder også en særlig opmærksomhed på kunst og kultur til børn og unge. Når børn og unge oplever kunst og selv indgår i skabende aktiviteter, stimuleres deres evner inden for kreativitet, refleksion og empati. At opleve teater og billedkunst, at dykke ned i litteraturens verden og høre eller spille musik er – udover at give gode, meningsfulde oplevelser – også alt sammen med til at opbygge et æstetisk beredskab. I mødet med det kunstneriske sprog kan børn lære nye kommunikations- og erkendelsesformer og værdifuld viden om at begå sig i fællesskaber og forholde sig til den verden, de lever i.

Det er dokumenteret, at når børn får mulighed for at lære på en kreativ måde, styrker det også deres læring i andre skolefag og livsområder. Det er derfor vigtigt både at understøtte kulturoplevelser for børn og unge f.eks. i mødet med den professionelle kunst, og samtidig at understøtte børn og unges egne kreative udfoldelsesmuligheder.

Et fokus på børne- og ungekultur dækker desuden også en indsats for at styrke talentudviklingen og vækstlaget i regionen. Når børn møder kunsten og kulturen tidligt og løbende i opvæksten, styrker vi også mulighederne for fortsat at have de rette kompetencer på kulturområdet i fremtiden.

Vision for 2024

I 2024 er der et stærkt samarbejde mellem region, kommuner, kulturliv, daginstitutioner, skoler og andre centrale aktører på området i Region Midtjylland. Sammen skaber vi gode muligheder for, at alle børn og unge kommer tæt på kunst og kultur. Vi arbejder for, at erfaringer spredes lokalt og regionalt, og vi henter løbende inspiration fra europæiske og internationale kilder og samarbejdspartnere. Internationalt er Region Midtjylland anerkendt for at være førende indenfor samarbejde om børne- og ungekultur.

Delmål

- Etablering af et tværregionalt udviklings-samarbejde mellem børne- og ungeområdet og kunst- og kulturektoren med henblik på at skabe sammenhængskraft og erfaringsudveksling.
- Udvikling af bedre metoder til at give de praktisk-musiske fag en rolle i den almene skoleuddannelse for at styrke elevernes kreative kompetencer.
- Øget fokus på betydningen af udvikling og gennemførelse af kulturtilbud til børn og unge.

Aktiviteter, handlinger og initiativer

- Undersøgelse af behov for og ønsker til samarbejde gennem opsøgende arbejde hos de centrale parter på børn og ungeområdet.
- Videnopbygning og kortlægning på området.
- Opsamling og formidling af viden om større strategiske projekter på området med potentiale for skalering eller spredning.
- Udvikling af større strategiske projekter på børne- og ungeområdet, der omfatter flertallet af kommunerne i Region Midtjylland.
- Formidling af projekter og viden f.eks. på Kulturmødet Mors for bl.a. at skabe øget synlighed og formidle viden.

UDMØNTNING AF KULTURPOLITIKKEN

Realiseringen af den regionale kulturpolitik sker i et samarbejde med kommuner, kulturaktører, foreninger m.m. og understøttes af regionens administration og de regionale kulturudviklingsmidler.

Der udarbejdes årlige handlingsplaner med tilhørende økonomi for udmøntning af kulturpolitikken, der mere konkret fastlægger de strategiske indsatser og midler til kulturinstitutioners projekter.

Region Midtjylland ser gerne, at der gennemføres større og sammenhængende projekter i et samarbejde eller partnerskab med en regional bredde og forankring. Med udgangspunkt i kulturpolitikens strategiske indsatser forventes en større del af kulturpuljens midler anvendt strategisk og dermed færre midler anvendt i en "åben" pulje til projekter, der bredt støtter udvikling og eksperimenter.

Økonomisk ramme for 2020-2023

Der er disponeret følgende ramme til kulturudviklingsprojekter i perioden 2020 til 2023 (inkl.):

Retningslinjer for ansøgninger

Der er følgende generelle krav for at kunne søge om tilskud til projekter fra kulturpuljen:

- Der skal som hovedregel være en egenfinansiering på mindst 50 % af det samlede budget. Egenfinansiering kan udgøres af egne løntimer, ansøgers egne kontante midler eller eksterne midler fra kommune, stat, EU andre kulturinstitutioner m.m.
- Der gives ikke tilskud til drift eller ansøgers almindelige virksomhed, men regionen kan give tilskud til projekter de tre første leveår og til udviklingsprojekter i kulturnetværk regi.
- Ansøgere kan være offentlige myndigheder, kulturinstitutioner eller foreninger med almennyttige formål, der arbejder med kunst og kultur. Kunstnere og enkeltpersoner kan indgå i projekter via partnerskaber.
- Ansøgere til kulturpuljen kan have adresse uden for Region Midtjylland under forudsætning af at projektet retter sig mod borgere eller kulturaktører i regionen.

Budget og finansiering					
1.000 kr.	2020	2021	2022	2023	I alt
<i>Budget</i>					
Europæisk Kulturregion	1.300	1.300	1.300	1.300	5.200
Disponibel til øvrige handleplaner	10.90	8.900	8.900	8.900	37.600
Budget i alt	12.200	10.200	10.200	10.200	42.800
<i>Finansiering</i>					
Kulturpulje	-10.200	-10.200	-10.200	-10.200	-40.800
Omdisponerede midler fra projektpuljen	-2.000				-2.000
Finansiering i alt	-12.200	-10.200	-10.200	-10.200	-42.800
Total	0	0	0	0	0

* Midlerne er indstillet til omdisponering i forbindelse med regionsrådets behandling af punktet 'aktivitets- og økonomi-opfølgning på projektpuljen under regional udvikling' på mødet den 27. maj 2020

Note: Det er kun budget for 2020 der er vedtaget. For overslagsårene 2021-2023 vil regionsrådet disponere midlerne jf. tabellen ved de enkelte års budgetvedtagelser.

Den kulturelle cykelrute Kulturringen blev skabt i samarbejde mellem Kulturring Østjylland og Aarhus Cykelby under Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017

Performancegruppen IKARUS fra Odin Teatret – Nordisk Teaterlaboratorium på Europæisk Kulturregions scene Lysskoven på Kulturmødet 2019

Foto: Lucas Adler/Aarhus 2017

Værket »Gluttony« af Barbara Kruger på Museet for Religiøs Kunst i Lemvig, som var en del af museumssamarbejdet »De Syv Dødsynder« under Europæisk Kulturhovedstad Aarhus 2017

Grafisk Service 5597

Region Midtjylland
Skottenborg 26
8800 Viborg
www.rm.dk